

**INFORMACIJA APIE PROJEKTĄ, ĮGYVENDINAMĄ PAGAL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS
2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS „BENDRADARBIAVIMAS“ VEIKLOS SRITĮ
„PARAMA EIP VEIKLOS GRUPĖMS KURTI IR JŲ VEIKLAI VYSTYTI“**

2017-12-11 Nr. 1
(data)

Projekto pavadinimas	Lietuvos pieninių ir mėsinių galvijų populiacijos ir avių bandų veislinės vertės ir produktyvumo didinimas taikant inovatyvias biotechnologijas
----------------------	---

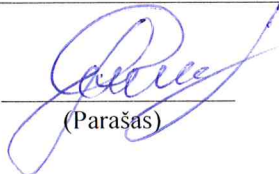
I. DUOMENYS APIE PROJEKTO VYKDYTOJĄ (-US)

Projekto vadovas ir (arba) atsakingas asmuo	Vaclovas
	Gavelis
	Projekto vadovas
	8-37-361912 Vaclovas.gavelis@lsmuni.lt
Projekto partneriai* <i>*Irašomi visi partneriai papildant reikiamu eilučių skaičiumi</i>	VšĮ Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnyba
	Stoties g. 5, Akademija, Kėdainių r.
	8-347-37846
	daiva.gorauskiene@lzukt.lt
	UAB Dotnuvos eksperimentinis ūkis
	Instituto al. 1, Akademija, Kėdainių r.
	8 616 29296
	g. seskauskaite@gmail.com
	UAB Upytės eksperimentinis ūkis
	Linininkų g. 3, Upytės k., Panevėžio r.
	8 618 03361
	upyteseu@upyte.lzi.lt
	VšĮ Aleksandro Stulginskio universiteto mokomasis ūkis
	Rapsų g. 1, Noreikiškių k., Kauno r.
	8 614 39204
	vytautas.kurutis@asu.lt
	VšĮ Lietuvos sveikatos mokslų universiteto praktinio mokymo ir bandymų centras
	Akacijų g. 2, Giraitės k., Kauno r.
	8 37 537499
	pmbc@lsmuni.lt
UAB Šeduvos avininkystė	
Arimaičių g. 24, Pavartyčių k., Radviliškio r.	
8 422 44724	
seduvosavysl@gmail.com	
Lytagos žemės ūkio bendrovė	
Bernatonių k., Raudondvario sen., Kauno r.	
8 682 61145	
bernatoniai@lytagra	

II. INFORMACIJA APIE PROJEKTO EIGĄ

Projekto įgyvendinimo pradžia	2017 m. balandžio 3 d.
Numatoma projekto įgyvendinimo pabaiga	2020 m. balandžio 2 d.
Projekto įgyvendinimo vieta	Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Veterinarijos akademija, Tilžės g. 18, Kaunas. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Gyvulininkystės institutas, R. Žebenkos g. 12, Baisogala, Radviliškio r.
Siekiami tikslai	Pagrindinis projekto tikslas – didinti Lietuvos pieninių ir mėsinių galvijų populiacijos ir avių bandų veislinę vertę ir produktyvumą, bei aprūpinti pieno ir mėsos gamintojus aukščiausią veislinę vertę turinčiomis telyčiomis, o avių laikytojus – išmokyti gerinti avių bandų veislinę vertę, taikant inovatyvias biotechnologijas.
Projekto koncepcija, turinys, svarba	<p>Vykdamas projekto veiklas pieninių ir mėsinių galvijų bandose bus įvertintas genetinis potencialas ir nustatyta genetinio progreso kryptis. Iš atrinktų aukščiausią veislinę vertę turinčių karvių bus aspiruojamos kiaušialąstės ir vykdoma embrionų gamyba <i>in vitro</i> metodu. Gauti embrionai bus persodinami žemą veislinę vertę turinčioms telyčioms. Aukštos veislinės vertės telyčios bus sėklinamos geriausių bulių seksuota sperma. Avių ūkiuose vykdysime avių rūjų sinchronizavimą ir sėklinimą šviežia bei kriokonservuota sperma. Bus išbandoma Lietuvos ūkių sąlygomis avių sėklinimas taikant laparoskopinį metodą. Mėsinių galvijų bandose vykdysime rūjų sinchronizavimo ir sėklinimo technologijų išbandymą ir pritaikymą Lietuvos sąlygoms.</p> <p>Įgyvendinus projektą Lietuvos pieno ir mėsos gamintojai įsitikintų aukštos veislinės vertės gyvulių nauda, galėtų pradėti intensyvią savo galvijų ir avių bandų plėtrą, panaudodami sveikiausius ir geriausius vietinius genetinius išteklius, ženkliai padidėtų pieninių ir mėsinių galvijų bei avių bandų produktyvumas.</p>
Tikslinės grupės, kitų EIP projekto dalyvių skaičius ir jų pavadinimai	<p>Projekto tikslinės grupės yra Lietuvos pieninės ir mėsinės galvijininkystės bei avininkystės ūkiai. Pritaikant projekto rezultatus vidutiniškai per 2 metus karvių produktyvumą galima padidinti iki 14,84 proc. Telyčių išėiga bandoje kasmet padidės vid. 20 proc. (tiek bus sėklinama seksuota sperma), tai leis efektyviai vykdyti bandos selekciją, papildomai 20 proc. brokuojant genetiškai neperspektyvias karves. Šio projekto veiklos leidžia sukurti itin perspektyvių veislės atžvilgiu karvių bandą, kuri gali būti eksploatuojama kaip veislinė banda, parduodant Lietuvos pieno ūkiams aukštos veislinės vertės telyčias.</p> <p>Įdiegus embrionų gavimo metodą mėsinėje galvijininkystėje iš vienos karvės arba telyčios per metus galima gauti vidutiniškai nuo 6 iki 12 prieauglio, kai įprastai gaunamas vienas veršelis. Tai reiškia kad aukštos genetinės vertės veislinės medžiagos prieauglio per metus galima gauti 6 kartus daugiau nei įprastai. Jei mėsinių galvijų ūkyje laikoma 50 vnt. karvių ir telyčių banda embrionų transplantavimui atrenkam apie 20 proc. tai būtų 10 karvių. Iš jų papildomai per metus, pritaikius embrionų transplantaciją, galima gauti 5 veršeliais daugiau ir juos užauginus ir pardavus vidutiniškai po 2030 eurų, būtų gaunamos 20 300 eurų didesnės pajamos. Didėjant gyvulių skaičiui bandoje proporcingai didėja ir gaunamos didesnės pajamos.</p> <p>Avių reprodukcijoje įdiegus naujas inovatyvias sėklinimo technologijas yra sumažinamas veislinių avinų skaičius bandoje iki 2 kartų, o tai išlaidas 300 vnt. avių bandoje sumažina vidutiniškai 2400 eurų per metus, o dar pritaikius rūjų sinchronizavimą išlaidos avinių išlaikymui sumažėja iki 2800 eurų per metus. Taip pat sumažėja ir aptvarų poreikis avims, dėl ko paprastėja avių laikymas ir sumažėja darbo sąnaudos.</p> <p>Tiesiogiai projekto veiklose dalyvauja 7 partneriai: VšĮ Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnyba, UAB Dotnuvos eksperimentinis ūkis, UAB Upytės eksperimentinis ūkis, VšĮ Aleksandro Stulginskio universiteto mokomasis ūkis, VšĮ Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Praktinio mokymo ir bandymų centras, Lytagros žemės ūkio bendrovė ir UAB „Šeduvos avininkystė“.</p>

Projekto rezultatai	<p>Įgyvendinant projektą yra vykdomos projekto viešinimo veiklos, įsigyti ir įrengti viešinimo standai. Lietuvos sveikatos mokslų universitetas įvykdė viešus pirkimus ir įsigijo projekto veiklų vykdymui reikiamą įrangą. Pareiškėjo mokslininkai partnerių ūkiuose įvertino telyčių veislinę vertę ir sugrupavo jas į aukštos, vidutinės, žemos veislinės vertės grupes ir neperspektyvių telyčių grupę, kurias netikslinga naudoti bandos atstatymui. Kituose projekto etapuose projekto partnerių ūkiuose aukštos veislinės vertės telyčios bus sėklinamos seksuota bulių sperma, kad ūkyje būtų gaunama kuo didesnis skaičius aukštos veislinės vertės telyčių. Taip pat iš šios grupės telyčių bus aspiruojamos kiaušialąstės ir naudojant <i>in vitro</i> embrionų gavimo technologiją išgaunami embrionai, kurie bus persodinami žemą veislinę vertę turinčioms telyčioms. Tokiu būdu žemos veislinės vertės telyčių atvesti veršeliai turės aukštą veislinę vertę.</p> <p>LSMU Gyvulininkystės institute parengtas gyvulininkystės pastato rekonstrukcijos projektas ir yra vykdomi viešieji pirkimai kompiuterinės mėšinių galvijų grupavimo įrangos įsigijimui.</p> <p>Įgyvendinus projektą bus pasiekti šie rezultatai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. LSMU Veterinarijos akademijoje bus įrengta pirmoji Lietuvoje bazė pieninių galvijų kiaušialąsčių aspiracijai ir embrionų gamybai <i>in vitro</i> metodu, 2. Projekto partnerių ūkiuose bus įdiegta inovatyvi pieninių galvijų veislinės vertės gerinimo technologija, kuomet prasčiausios veislinės vertės telyčioms yra sodinami aukščiausios veislinės vertės karvių embrionai ir seksuota sperma yra sėklinamos bandos aukščiausios veislinės vertės telyčios. 3. LSMU Gyvulininkystės institute bus įrengta bazė mėšinių galvijų reprodukcinių biotechnologijų kūrimui, optimizavimui, pritaikymui ir demonstravimui. 4. Mėšinių galvijų ūkiuose bus pademonstruotas mėšinių galvijų reprodukcinių biotechnologijų (rujos sinchronizavimo ir embrionų transplantacijos) pritaikomumas. 5. LSMU Gyvulininkystės institute bus įrengta bazė avių reprodukcinių biotechnologijų kūrimui, optimizavimui, pritaikymui ir demonstravimui. 6. Avininkystės ūkiuose bus pademonstruotas avių reprodukcinių biotechnologijų (laparoskopinis avių sėklinimo metodas, nauja rujos sinchronizacijos ir sėklinimo darbo organizavimo schema) pritaikomumas. <p>Šio projekto rezultatas – produktyvesnė, efektyvesnė Lietuvos pieninė ir mėsinė galvijininkystė bei mėsinė ir pieninė avininkystė. Inovatyvių veislinės vertės gerinimo technologijų panaudojimas užtikrins produktyvesnius gyvulius Lietuvos bandose, o tai savo ruožtu leis pagaminti didesnę galutinės produkcijos kiekį, auginant mažesnę skaičių gyvulių. Bus taupomi pašarai, energetiniai resursai, kiti materialiniai išteklių (pastatai, įrenginiai, technika), mažės darbo sąnaudos ir didės darbo efektyvumas. Kadangi turimi gyvūniniai išteklių bus naudojami efektyviau, sumažės gyvulininkystės poveikis aplinkai, mažės aplinkos tarša ir šiluminį efektą sukeliančių dujų išsiskyrimas į aplinką.</p>
---------------------	---

(Parašas)

Vaclovas Gavelis
(Vardas, pavardė)